

Det, der bestaar.

Bor Guds Ord bestaaer evindelig.
(Ez. 40, 8).

Sande Tilbedere.

Den Time kommer, ja, den er nu, da de sande Tilbedere skulle tilbede Jaderen i Land og Sandhed; thi det er jaadane Tilbedere, Jaderen vil have Gud er en Land, og de, som tilbede ham, vor tilbede i Land og Sandhed. Joh. 4, 23 og 24.

Les. Joh. 4, 1—26.

Vi skal her lade Luther tale, i det mindst til at begynde med:

Dette er en Historie, hvori Jesus har en saare venlig og trostende Samtale med en samaritaner Kvind; han taler med hende om de høje Ting, nemlig hvem han er, og hvad man skal vente af ham; han figer hende frid og ligefrem, at han er Messias, på hvem Verden ventet, og giver dermed at fortælle, at han vil være Herre og Frelser ikke blot for Jaderne, hvem han vor forjetter, men også for Hædningerne, som ikke havde nogen Fortjettelse om ham.

Han var Jaderne ikke mere hjænd, så mod noget Folk end netop Samaritanerne; naar de derfor paa det groveste vilde haane nogen, kaldt de ham en Samaritan. Derfor forbavdes Kvinden ogsaa over, at Herren forlangte Drifte af hende; det kaldt også Disciplene underligt, at de sandt ham i Samtale med hende.

Men vor fare Frelser havde noget ganske andet i Sinde; han hungrede og torstede ikke blot legemlig, hvorvel det er troligt, at han var blevet træt, hungrig og torstig af Reisen; men meget mere tørstede han omdeligt efter de fattige, forsynede Syndes Genløsning, hvem han var sendt til Test.

Nu vidste vor Herre Kristus vel, hvorledes det stod til med hans Folk; den bedste og første Hobstoede paa, at de var Patriarkerne, Børn, de omstaaerne hellige, fort sagt derpaa, at de var Guds Folk; derfor ansaa de det for givet, at de var retfærdige og hellige for Gud og begærede derfor ingen Messias, der stulde fri dem fra Synden og Døden; men de vilde have en saadan, som fonde gøre dem rigtige og lykkelige her paa Jorden.

För saadanne hovmodigste Tilbedere var Kristus ikke kommen; derfor er denne Tildragelse et Fortsættelstil, at Herren vil lade sit Folk fare og optage Hædningerne, der ikke kunde rose sig af nogen Hellighed, nogen Gudstjeneste eller Lov, men maatte befende, at de var ugodelige, uskudte Mennesker." Saal langt Luther.

Det er sikkert Jesu Reise gennem Samaria og hans Samtale med Kvinden ved Brønden, Evangelisten vil frembrage og faste Oprørsligheden ved i dette Aftnitt af sit Evangelium.

Jesus er ene derude ved Brønden, da Kvinden kommer for at hente Vand, og han ved, hvorledes

han skal komme i Samtalen med hende.

Det er sikkert mod det hovedlige Sind at begære en Djæleste af den, man forægter eller ser ned paa; saaledes funde en Jøde ikke nedværdige sig til at begære en Djæleste af en Samaritan.

Det maatte derfor vække Forbavelse hos Kvinden, da Jesus bad hende give ham noget at drifte; men det virkede ikke frajordende, tværtimod, det vakte Interesse, det tiltrak hende, gav hende Mod til at udlate sig.

Da Kvinden har utalt sin Forundring, lader Jesus hende straks fortælle, at han ikke blot ønsker at mottage en Djæleste, men han har en Gave at give, "Guds Gave," "Levede Vand."

Hun tænker straks paa Vandet i Brønden eller Kilden; det kaldte de levende Vand i Roskætning til Negnvand, som de opsamlede i Gjæsterne, og — han harde jo ikke noget at drage op med.

Jesus gaar nu et Skridt længere og taler til hende om Vandet, der slufter Tørsten for bestandig og bliver til en Kilde af Vand, der fremvælder til evigt Liv.

Endnu forstaar ham ikke Jesus. Hun beder: "Herre, gi mig dette Vand, for at jeg ikke skal tørste og ikke komme hid at drage op."

Hun har dog Begær efter det hellige Vand, han har talt om.

Men nu gør Jesus en Vending i Samtalen. Han beder hende gaa' og falde sin Mand.

Hun sværer straks undvigende: "Jeg har ingen Mand". Men, at hun alligevel havde en, hun levede sammen med, det fortæller hun.

Men Jesus gaar lige til og giver hende Ret deri, men lader hende også vide baade, at hun har haft nemlig Mand, og at hun nu har en, som ikke er hendes Mand.

Kvinden figer nu: "Herre, jeg ser, at du er en Profet." Hun er ikke bleven stødt over at faa Sandhed at høre lige ud, uforbeholdent.

Og saa — saa kommer det frem at selv hos denne sandne Kvindes roder sig et Alvorsspørgsmål, Spørgsmålet om den sande Tilbedere.

Men ogsaa angaaende dette Spørgsmål er hun blind. Hun mente Stedet er Hovedsagen, Bjerget Gerizim, hvor Samaritanerne tilbede, eller Jerusalem, hvor Jøderne tilbede.

Nu kan Jesus tale til hende om, at det ikke er Stedet, det kommer om paa, at de var Patriarkerne, Børn og omstaaerne hellige, der ikke sandtes nogen Fremad- eller Opadstræder iblandt os, var det først galt, og hele Verden vilde gaae Krebsgang. Men den sandne Storhed sidder saa højt og er saa vanlig at naa, saa at det ofte synes umuligt, og saa forægter man naa den ad Genveje. En af disse Genveje er Bagtalesen. Det synes saa let at blive stor ved at række ned paa andre. Det vidner vi omstaaen ogsaa om en vis Storhed, nemlig stor Misundelse, og der er en anden, som ofte skal følge med, nemlig stor Lægnighed, thi al Bagtalesen er Lægn. Lad os prøve at drage den frem af nogle af dens Smuthuller lige saa fort og far, som den er, for at vi kan lære at vogte os for den.

Der er nu for Eksempl en Land, som har arbejdet sig frem til Verstand. Han har været dygtig og væpnesende, hans Bedrift lykkes for ham, og saa kom han forud for sine Naboer. Det falder da let, naar man er sammen med Naboerne, at tale om hans Gerrighed, den Uret, han har begaet mod andre, den Utilfredshed man finder hos ham osv., osv. Nu er det jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at bedrage og undertrykke andre, og det er et flot Onde under Sonen. Men er det netop den Maade Naar Nabo er blevet rig paa, eller er det ved Flid og Dygtighed og Guds Bessignelse? Den er da ogsaa Folk, som bliver rige paa den Maade. Jeg vil blot minde om nogle af de mest befærdede Rigmande, som Verden har ejet, nemlig Abraham, Isak og Jakob. Men saa nu, at han virkelig er den Vel, da skal han for at være, mon du saa selv bliver hvid ved at gride dig op ad en fort Grede? Eller det blot det samme gamle Ordsprog om igen: "Du, hvor du er fort, sagde Greden til Kedlen?" Lad nu vore, at alt, hvad du figer, er sandt, det kunde dog gøre vore Lægn i din Mund, og om det er det eller ikke, afhænger til hvende og lidst af Sindelaget, hvormed du udtaler din Dom. Saugen er, at Sandhed og Kærlighed er to uafslutelige Tilbuddeskrede, der ikke kan være i overensstemmelse med en anden.

Men Jesus sandt alligevel i den

ne Kvinde en, som blev en sand Tilbeder. Det ser vi af hendes Bidningsbord for Folken inde i Ven.

Og han sandt der mange flere,

der blev sande Tilbedere, mange,

der vilde "komme til Øjet", at de-

res Gerningers Vand maatte aabenbares, hvad vi nærmere skal se

det. Du kan ikke vase over hæren dine Hænder eller dit Hjerte rent i en andens hænde Vand. Men Gud ser paa Hjertet. — Kærligheden driver ganske vist til at reuse Sanden ogsaa Grisshed og Uret. Det kan være Kærlighed og Medin med den fortrolte, det kan være Kærlighed til Sandheden og Ret, der kan endogaae være Kærlighed til dig selv, men Kærligheden paa alle disse Omraader, hvis den skal være sand, måa være forenet med Kærlighed til og hertelig Medin med det Menneske, hvis Øjet du nodes til at døde. Saadan kom Kærligheden og Sandheden frem hos den, som er den personificerede Kærlighed og Sandhed. Jesus skrifte.

Man kan ogsaa misundne Jen Mand hans Stilling, Magt, Anself og Indlydelse, og man søger saa at vise, at disse er usortiment. Men selv samme Regel gælder her. Hvad du end figer ham paa, det vore nof saa sandt i og for sig, det er Lægn i din Mund, om du ikke figer det med det rette Hjertet, thi du fullér ham frem i et falskt Lægn. Dette sidste gør navnlig vi Præster vel i at logge Marstil. Vi har sjælden Anledning til at misundne hinanden Rigdom. Det skulde da være, om vi misundner hinanden den smule Lægn, vi faa, men det er da saa smaalsigt og lavt, at det er en Stam blot at tale om det. Og dog, "Den ene Stodder kan ikke tale, at den anden har til Voer." Men vi bliver naturligvis fornævnt, og med Rette, om nogen falder os Stoddere. Lad os da vogte os for at blive det. Vor Rigdom bestaaer i den Bessignelse, som Gud gav os i vores hellige Land, den Bessignelse, som han ønsker at vi bænde maade besiddelse og uddele. Det er en Rigdom, som er langt stærre end Ven og Guds. Men naar nu han, der gør fattig og rig, nedtrækker og opbærer, har givet en mere og en anden mindre, har udvældt fortælling til enhver især af os, os, vi faa af den Grund misundne hinanden? Det er den skrætte Bej til at tale om Bessignelse. Det er tillige en af de fleste Patienter døs ikke af deres Sygdomme, men af deres Medicin. I Afghanistan er Smeden Landslæge og bruger en Lang, der er 1½ fod lang.

Dette Videler paa Grund af Uvidenheden er intet mod det, der skuldes hjerlæs Grurombed. Endnu tilintetgøres hele Landsbyer og Stammer ved Slavejagter i det indre Afrika. Vaad mellem Forældre og Børn og Egtejæller underhærværene. Slavejærene er befrædre med Mensesknogler, der giver Stammerne, som i Lemur drives frem ad dem, en Forestilling om, hvad der ventes dem selv, og det er maaest endda den Intellektuelle Bej til at tilintetgøre Vor Rigdomselske for og til det gode. Lad os vogte os. Men vi, som predicer saa meget for andre, maade også funne taale, at der bliver vredfælt for os. Sal vi vere himanden, saa lad os gøre det paa rette Sted, til rette Lid og med et rett Hjerte. Ellers er det jo Lægn alligevel, og det er Man den med Bønnen i Øjet, som vil tilbringe Stoven ud af den andens, og Stakken er stærkt.

Det sidste Ordsprog bringer os lidt videre i vor Betragtning. Kritiken ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som beriger sig ved at vredfælt for andre, og det er et flot Onde under Sonen. Maa også og andre muhammedanske Pilgrimscenter har store Slavemarkeder i vores Dage, som aabenbarer, at Africas aubne Saarblæder endnu, om end i mindre Maalestof end i Livingstones Dage. Muhammedanerne gaar paa Slavejagt ved jo, at den sandne, agte Rigdom er Gudsfrugt. Vi ved at Synden er ond, og at den maa bekæmpes. Men lad os saa ikke glemme, at den maa bekæmpes med uplettet Klinge, om det skal blive lidt noget. Sej synes ikke altid, om den Maade, man omtaler "du vant" paa. "Dan eller hun er et sjællers vantro Menneske", figer man. Det kan jo være, at det er sandt. Men selv de vantro har Kristus estet saa højt, at han døde for dem, thi "han døde til bestemt Lid for de ugudelige". Det er der jo vist nok, at der findes mange rige Synder, som ber